

МІЖГАЛУЗЕВА АСОЦІАЦІЯ З РОЗВИТКУ
СИСТЕМ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ
УКРТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО

03035, м. Київ,
Солом'янська площа, 2, оф. 803
тел.: 248-80-29, тел./факс.: 248-80-05
<http://mautke.com.ua>
utke@i.ua

№ 56 від 01 жовтня 2026 року

**Прем'єр-міністру України
Корецькому С.Ф.**

Шановний Сергію Федоровичу!

Міжгалузева асоціація з розвитку систем теплопостачання «Укртеплокомуненерго» (далі - Асоціація), до складу якої входять найбільші підприємства комунальної теплоенергетики усіх регіонів України, що виробляють, постачають та/або транспортують теплову енергію, засвідчує Вам свою повагу та повідомляє, що в період з 30.09 по 01.10 2026 року в місті Яремче відбулася конференція Асоціації на тему: «Підготовка до опалювального сезону 2026/2027 рр. в умовах дії воєнного стану».

У заході взяли участь представники Міністерства з відновлення, інфраструктури та транспорту України, народні депутати України, члени Комітету ВРУ з питань енергетики та житлово-комунальних послуг, представники: Асоціації міст України, ЦК Профспілки, Асоціації теплопостачання Польщі, WASH Cluster Tech Cell, компанії Rambøll Danmark A/S, (Данія), Dornier Power and Heat GmbH (Німеччина), програми Українсько-Данського Енергетичного партнерства (Данія), а також керівники підприємств теплопостачання з різних регіонів України та постачальники енергоефективного обладнання.

Протягом конференції учасники обговорили:

- результати підготовки до нового опалювального сезону в умовах відсутності фінансової можливості та воєнного стану;
- впровадження енергозберігаючих технологій та залучення інвестицій;
- використання альтернативних джерел енергії та когенераційних установок;
- актуальні зміни до законодавства;

- сучасні енергоефективні рішення та практичний досвід їх впровадження;
- пошук ефективних рішень для стабільного проходження наступного опалювального сезону.

Окрім викликів, що перешкоджають роботі підприємств теплопостачання, і про які Асоціація постійно сигналізує Уряду, не отримуючи при цьому від нього жодного позитивного рішення, увага учасників конференції була приділена викликам, з якими безпосередньо в реальному часі вже сьогодні, напередодні початку нового опалювального сезону, стикнулися підприємства теплопостачання, і з якими без втручання Уряду, підприємствам ТКЕ самотійно на впоратися, це зокрема:

➤ *арешти поточних рахунків підприємств теплопостачання Державною виконавчою службою Міністерства юстиції України на рішення судів за позовами НАК «Нафтогаз Трейдинг» до підприємств теплопостачання через начебто їх заборгованість за спожитий природний газ;*

➤ *неможливість через це і відповідно через катастрофічний брак коштів, проведення якісної підготовки всього обладнання підприємств до нового опалювального сезону;*

➤ *не вирішення з боку держави питання компенсації різниці в тарифах на теплову енергію, яка станом на сьогодні значно перевищує заборгованість підприємств за природний газ, і яке по суті стало головною причиною заборгованості за спожитий ТКЕ природний газ та в послідуєчому відповідно звернень постачальника газу до судів, і як результат арешт поточних рахунків.*

Асоціація та підприємства теплопостачання, Члени Асоціації, вважають, що найактуальнішою та найгострішою проблемою усіх теплопостачальних підприємств України наразі є невідшкодування державою заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію.

Учасники конференції зазначили, що статтею 20 Закону України «Про теплопостачання» (далі - закон №2633-IV) встановлено принцип, згідно з яким тарифи на теплову енергію повинні забезпечувати відшкодування всіх економічно обґрунтованих витрат на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії.

Отже, всі економічно обґрунтовані витрати на виробництво та постачання теплової енергії, включаючи витрати на придбання природного газу, мають бути включені до тарифу на теплову енергію. Відповідно, Законом №2633-IV встановлено джерело коштів для оплати за природний газ, яким є тариф на теплову енергію.

Однак Меморандумом «Про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері централізованого постачання теплової енергії та постачання гарячої води» від 09 лютого 2021 року, укладеного Кабінетом Міністрів України в особі Міністра розвитку громад та територій України та першого заступника Міністра енергетики України, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, НАК «Нафтогаз України» і Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» визнано необхідним недопущення застосування до кінцевих споживачів комунальних послуг (населення) підвищених тарифів на послуги з централізованого опалення, постачання теплової енергії та постачання гарячої води в опалювальному періоді 2020/2021 року (п. 1 розділу III меморандуму). Меморандумом також висвітлено сукупність обставин, які негативно впливають на діяльність теплопостачальних організацій, в тому числі ті, що призведуть до погіршення рівня розрахунків за природний газ, проте одночасно зазначено про важливість недопущення підвищення тарифів на комунальні послуги. **Таким чином, підписанти Меморандуму передбачали ризики неспроможності повних розрахунків ТКЕ за спожитий природний газ у зв'язку з мораторієм на підвищення тарифів.**

Пізніше, статтею 1 Закону України «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування» від 29 липня 2022 року № 2479-IX було встановлено, що протягом дії воєнного стану в Україні та шести місяців після місяця, в якому воєнний стан буде припинено або скасовано, забороняється підвищення тарифів на:

- послуги з розподілу природного газу для побутових споживачів;
- теплову енергію (її виробництво, транспортування та постачання) для населення;
- послуги з постачання теплової енергії для населення та постачання гарячої води для населення.

Практично всі підприємства теплопостачання станом на сьогодні застосовують тариф на послугу з постачання теплової енергії, який був встановлений рішенням місцевих органів влади ще до початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну, а саме до 24 лютого 2022 року (2018-2020 рр), і не отримали при цьому жодної компенсації різниці в тарифах.

Станом на 01.07.2026 року загальна сума узгодженої Територіальними комісіями з питань узгодження заборгованості з

різниці в тарифах на теплову енергію, становить понад 85 млрд грн, з якої коштів передбачених законодавством на компенсацію різниці в тарифах, яка виникла починаючи з 01.06.2021, жодному підприємству теплопостачання так і не надійшло.

Однак це не завадило ТОВ «ГК "Нафтогаз Трейдинг"» подати позови до господарських судів, виграти ці справи та за допомогою Мін'юсту (Державна виконавча служба України) арештувати поточні рахунки підприємств теплопостачання **Донецької області, м. Івано-Франківська, Умані, Житомира, Броварів, Звягеля, Ізмаїла, Коростеня та багатьох інших міст України.** Знову ж таки не завадило ТОВ «ГК "Нафтогаз Трейдинг"» це зробити, знаючи, що першопричиною виникнення заборгованості є не підприємства теплопостачання, а держава, яка не виконала свої зобов'язання передбачених Законом.

Такий стан унеможливорює здійснення господарської діяльності підприємств, зокрема:

- проведення розрахунків за енергоносії;
- виплату заробітної плати працівникам;
- виконання зобов'язань перед бюджетом (що може стати причиною скасування підприємству в майбутньому статусу критичного);
- забезпечення підготовки підприємства до опалювального сезону.

При цьому зазначаємо, що додаткові витрати із сплати виконавчого збору, які активно **проводить Державна виконавча служба Міністерства юстиції України,** у підприємств відсутні, адже такого джерела відшкодування тариф на послугу з теплопостачання не передбачає. Однак це залишається лише проблемою підприємств.

Місцевий бюджет також не спроможний у повному обсязі профінансувати відшкодування підприємству різниці в тарифах за рахунок додаткових надходжень до загального фонду бюджету у розмірі 4% відповідно до ст.52 Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік», їх вкрай недостатньо. **Крім того, вказаною статтею передбачено, що з метою сталого проходження опалювального періоду 2025/2026 років та забезпечення своєчасних розрахунків за комунальні послуги та енергоносії у 2026 році додаткові надходження до загального фонду міської територіальної громади у розмірі 4 відсотки у разі наявності заборгованості з різниці в тарифах на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії, на теплову енергію, послуги з постачання теплової енергії у першу чергу спрямовуються на погашення такої заборгованості, а до примусового стягнення заявлено борги 2022-2024 років,** тому місцевий бюджет взагалі

не має законних підстав для їх фінансування. Таким чином зазначена проблема є актуальною для усіх теплопостачальних підприємств.

У зв'язку з вищевикладеним та з метою вирішення багаторічних проблемних питань підприємств теплопостачання, вчасного проведення всього комплексу робіт з підготовки до нового опалювального сезону 2026/2027 рр, для стабільної, наскільки буде можливо, роботи підприємств ТКЕ в опалювальному сезоні 2026/2027 років, стабілізації фінансово економічного стану підприємств теплопостачання, Асоціація **повторно** просить Вас, шановний Сергію Федоровичу, надати відповідні доручення Міністерству фінансів України, Міністерству економіки України, Міністерству юстиції України, Мінрозвитку України та іншим ЦООВ розглянути питання викладені у листі та:

1. Вжити невідкладних заходів щодо врегулювання питання кредиторської заборгованості за спожитий природний газ, що виникла у підприємств теплопостачання у зв'язку з невідшкодованою державою різницею в тарифах на теплову енергію у період дії воєнного стану.

2. Забезпечити механізм компенсації зазначеної різниці з державного бюджету, який передбачено законодавством України.

3. Заборонити провадження дій кредиторів, спрямованих на примусове (судове) стягнення будь-якої заборгованості, зокрема і за природний газ, з підприємств теплоенергетики в умовах дії воєнного стану та протягом шести місяців після його припинення або скасування. Дії із примусового стягнення коштів можливі лише після закінчення воєнного стану та протягом шести місяців після його припинення або скасування, для чого всі кредитори при подачі судового позову на стягнення заборгованості повинні прикладати до матеріалів справи відповідний лист-повідомлення до суду.

4. Заборонити Постачальникам газу та інших енергоресурсів, Операторам газорозподільних мереж тощо, нарахування пені, штрафів, інфляційних витрат, 3% річних на заборгованість підприємств теплоенергетики за природний газ, електроенергію та послуги з розподілу природного газу в умовах дії воєнного стану та протягом шести місяців після його припинення або скасування. У разі необхідності розробити та прийняти відповідний нормативно-правовий акт.

Також зобов'язати ТОВ «ГК "Нафтогаз Трейдинг"» виключити з редакції Мирових угод, що пропонуються підприємствам теплопостачання на погашення заборгованості за спожитий природний

газ, усі додаткові вимоги постачальника, які перешкоджають їх укладанню.

5. Запровадити мораторій на арешт рахунків та на відключення від енергоносіїв комунальних підприємств теплоенергетики, які визнані критично важливим для забезпечення життєдіяльності населення в особливий період, до закінчення воєнного стану та до проведення розрахунків по різниці в тарифах.

6. Не вважати простроченою заборгованість за природний газ, що покривається сумами різниці в тарифах, визначеними та затвердженими у порядку, встановленому чинним законодавством, але не профінансованими державою.

7. Забезпечити повторне подання на позачерговий розгляд Парламентом та прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання кредиторської заборгованості підприємств тепло, -водопостачання та водовідведення» (аналогічний реєстраційному №11273 від 20.05.2024), або інших схожих законопроектів, які були б направлені на вирішення проблем теплопостачання, і які були відізовані у зв'язку із зміною Уряду.

8. Розглянути можливість створення окремої державної програми фінансування підготовки до опалювального сезону для громад, які перебувають під постійною загрозою обстрілів.

9. Необхідність забезпечення прискорених та спрощених процедур закупівель для підприємств критичної інфраструктури в умовах воєнного стану.

10. Забезпечити стабільне бронювання ключових фахівців енергетичної та комунальної галузі, без яких неможливе функціонування систем життєзабезпечення.

11. Забезпечити довгострокові міжнародні програми постачання обладнання для відновлення та модернізації інфраструктури підприємств галузі.

12. З метою виконання регіональних планів стійкості та запобіганню надзвичайних ситуацій при виробництві та постачанні теплової енергії споживачам зобов'язати ДП «Ліси України» створити аварійний запас деревного палива у обсязі не менше 50% від потреби підприємств ТКЕ, які використовують його для виробництва теплової енергії на своїх котельнях та когенераційних установках.

13. Передбачити в Державному бюджеті України кошти на покриття витрат на природний газ для населення та бюджетних установ.

14. Встановити спрощений механізм закупівлі деревини підприємствами ТКЕ та ФОП, які надають послуги з теплопостачання, починаючи з опалювального сезону 2026/2027 років.

15. Скасувати запроваджений постановою Кабінету Міністрів України від 19 липня 2022 року № 812 порядок примусового списання з рахунків підприємств теплокомуненерго коштів, отриманих за надані послуги з теплопостачання та постачання гарячої води.

Звертаємо увагу, що якнайшвидше вирішення зазначених проблемних питань сприятиме стабілізації роботи теплопостачальних підприємств та галузі теплопостачання у цілому – як невід’ємної складової частини інфраструктури життєзабезпечення міст і регіонів, а також забезпеченню населення і об’єктів соціальної інфраструктури критично важливими комунальними послугами особливо в умовах воєнного стану.

Також враховуючи викладене вище, **повторно** просимо Вас, шановний Сергію Федоровичу, надати доручення Міністерству юстиції України, Міністерству з відновлення, інфраструктури та транспорту України, Міністерству економіки України та іншим ЦОВВ якнайшвидше законодавчо врегулювати можливість зупинення виконавчих проваджень, які стосуються не компенсованої державою заборгованості з різниці в тарифах на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води, що підлягає врегулюванню на умовах та в порядку, визначених Законом України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення» шляхом внесення змін до чинного законодавства, для чого зокрема пропонуємо:

1. Частину першу статті 34 Закону України «Про виконавче провадження» доповнити пунктом 18 наступного змісту: «якщо сума, що стягується, підлягає врегулюванню відповідно до процедур, передбачених Законом України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення».

2. Статтю 34 Закону України «Про виконавче провадження» доповнити частиною п’ятою наступного змісту: «Виконавче провадження з підстави, передбаченої пунктом 18 частини першої цієї статті, зупиняється:

А) Щодо стягнення кредиторської заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій перед товариством з обмеженою відповідальністю "Газопостачальна компанія "Нафтогаз Трейдинг",

товариством з обмеженою відповідальністю "Газопостачальна компанія "Нафтогаз України", суб'єктом господарювання, що здійснює функції постачальника "останньої надії", за спожитий природний газ з 1 червня 2021 року по останнє число шостого місяця після місяця, в якому воєнний стан буде припинено або скасовано, а також за послуги з його розподілу і транспортування;

Б) В частині не компенсованої суми заборгованості (за період стягнення) з різниці в тарифах на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії, на теплову енергію, послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води, яка виникла внаслідок застосування мораторію, передбаченого Законом України «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування», та підлягає врегулюванню на умовах та в порядку, визначених Законом України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення».

3. Перше речення частини четвертої статті 35 Закону України «Про виконавче провадження» після слів та чисел «...передбачених пунктами 10, 15», доповнити числом «18»; (або ж перше речення частини четвертої статті 35 Закону України «Про виконавче провадження» викласти у наступній редакції: «Арешт, накладений виконавцем на майно боржника, у тому числі на кошти на рахунках боржника у банках та інших фінансових установах, небанківських надавачах платіжних послуг та електронні гроші, які зберігаються на електронних гаманцях в емітентах електронних грошей протягом строку, на який виконавець зупиняє вчинення виконавчих дій, не знімається, крім випадків, передбачених пунктами 10, 15, 18 частини першої статті 34 цього Закону»).

Якнайшвидше вирішення зазначених вище питань, дозволить зберегти в робочому стані підприємства критичної інфраструктури, не допустить зупинки їхньої роботи та гарантовано забезпечить населення життєво важливими послугами, що є особливо необхідним у цей нелегкий для країни час.

У разі не вирішення питання із заборгованістю держави з різниці в тарифах, а також в умовах накладення арешту на рахунки ТКЕ, підприємства не зможуть забезпечити проведення ремонтних робіт, підготовку теплового господарства до чергового опалювального сезону

та виконати заходи із захисту об'єктів критичної інфраструктури відповідно до Закону України «Про критичну інфраструктуру», і на наше глибоке переконання, відповідальність за не підготовку теплового господарства галузі держави до нового опалювального сезону 2026/2027 рр. повинні будуть нести і Уряд України, і ТОВ «ГК "Нафтогаз Трейдинг"».

З повагою,
Президент Асоціації
«Укртеплокомуненерго»

А. Блащук

